चंद्रपूर जिल्ह्यासह राज्यात माहे मार्च, २०१७ या कालावधीत अवेळी पाऊस व गारपिट यामुळे झालेल्या शेतीपिकाच्या नुकसानीवर बाधित शेतकऱ्यांना मदत जाहीर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांकः सीएलएस-२०१७/प्र.क्र.७६/म-०३

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ तारीख: ६ मे,२०१७

वाचा:

- 9) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांकः सीएलएस-५९८३/२४८३६१/प्र.क्र.८२०/म-३, दिनांक ३१ जानेवारी,१९८३
- २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांकः सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३, दि.१३ मे,२०१५

प्रस्तावना:

चंद्रपूर जिल्ह्यासह राज्यात माहे मार्च,२०१७ या कालावधीत वादळी वारा, अवेळी पाऊस व गारपिट यामुळे नुकसान झालेल्या शेतीपिके/फळिपकांचे नुकसान झाले आहे. सदरहु झालेल्या शेतीपिके व फळिपकांच्या नुकसानाबाबत आपद्ग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्यासंदर्भात दिनांक ६ एप्रिल,२०१७ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

चंद्रपूर जिल्ह्यासह राज्यात माहे मार्च,२०१७ या कालावधीत वादळी वारा, अवेळी पाऊस व गारपिट यामुळे नुकसान झालेल्या शेतीपिके/फळपिकांचे नुकसान झाले आहे. सदर आपत्तीत शेतीपिकांचे व फळपिकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना खालीलप्रमाणे मदत देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

- ज्या शेतक-यांनी प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेंतर्गत पिक विमा काढलेला आहे, अशा शेतक-यांना पिक विमा योजनेची मंडळिनहाय मदत जाहीर झाल्यानंतर प्रधानमंत्री विमा योजनेच्या निकषानुसार संबंधित विमा यंत्रणेमार्फत मदत देण्यात येईल.
- ॥. उपरोक्त संदर्भात ज्या शेतकऱ्यांनी प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेअंतर्गत पिक विमा काढलेला आहे, अशा शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेअंतर्गत मंडळिनहाय भरपाईची जी रक्कम देय असेल त्या रक्कमेच्या ५०% रक्कम प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभागी नसलेल्या शेतकऱ्यांना शासनाकडून मदत म्हणून देण्यात येईल.
- ण्या प्रकरणी वरील अनुक्रमांक-ii प्रमाणे देय रक्कम ही रुपये ५००/- प्रति हेक्टरपेक्षा कमी येत असेल अशा प्रकरणांची यादी जिल्हाधिकारी यांनी शासनास पुढील निर्णय घेण्यासाठी स्वतंत्रिरत्या सादर करावी.
- IV. उपरोक्त मदत ही ज्या शेतक-यांनी पिक विमा उतरविलेला नाही, अशा शेतक-यांना द्यावयाची असून सदर मदत वाटप करतांना खालील अटी व शर्ती विचारात घेण्यात याव्यात.

अटी व शर्ती :

- अ) प्रचलित नियमानुसार शेती/बहूवार्षिक फळपिकांच्या नुकसानाकरीता मदत ३३ टक्के अथवा त्याहून अधिक नुकसान झालेल्यांना जास्तीत जास्त २ हेक्टर मर्यादेपर्यंतच अनुज्ञेय राहील.
- ब) रोती व फळिपकांच्या ३३% पेक्षा अधिक नुकसानग्रस्त क्षेत्राच्या पंचनाम्यासोबत GPS enabled छायाचित्र घेणे आवश्यक राहील. उभे पिक, त्यांचे नुकसान या सर्व बाबी व संबंधित रोतकरी रोतात उभे असल्याचे GPS enabled छायाचित्र घेण्यात यावे, याप्रमाणे पंचनामा पूर्ण झाल्याची खात्री जिल्हाधिकारी यांनी करावी.
- क) प्रचलित पध्दतीनुसार कृषि सहायक, तलाठी व ग्रामसेवक यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने पूर्ण करण्यात आलेल्या पंचनाम्याबाबत शासनास सादर करण्यात आलेल्या अहवालानुसार मदतीचे वाटप जिल्हाधिकारी यांनी करावे.
- ड) शेतीपिके/फळपिकांच्या झालेल्या नुकसानाकरीता मदतीची रक्कम खातेदारांच्या बँक खात्यावर थेट जमा करतांना मदतीच्या रक्कमेमधून कोणत्याही बँकेने कोणत्याही प्रकारची वसूली करु नये.
- इ) संबंधित बाधितांच्या बँक बचत खात्यात मदतीची रक्कम थेट जमा करण्यात यावी.कोणत्याही बाधितास रोखीने किंवा निविष्ठा स्वरुपात मदत देण्यात येऊ नये.
- ई) जिल्हाधिकारी यांनी खातरजमा करुन रक्कम वितरीत करावी.
- २. उपरोक्त बाबींवर होणरा खर्च "मागणी क्रमांक सी-६, २२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, ०२, पूर, चक्रीवादळे इत्यादि, १०१, अनुग्रह सहाय्य, (९१) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च, (९१)(०५) पीक नुकसानीमुळे शेतकऱ्यांना मदत (२२४५ २४५२), ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या उपलेखाशिर्षातंर्गत तरतूदीतून भागविण्यात यावा.
- ३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०५१६१५४४२२१५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दिनेश चव्हाण)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग)
- २. विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ३. जिल्हाधिकारी (सर्व)

- ४. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ६. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ७. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- ८. वित्तीय सल्लागार व सह सचिव (कार्यासन म-११), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ९. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (अर्थसंकल्प-६/व्यय-९), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०.अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (ज-१/आव्यप्र-१/आव्यप्र-२/म-७/म-११), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ११. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (१०-अ)/१३-ओ), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३. निवड नस्ती (कार्यासन म-३)

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित :-

- १. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ३. मा.राज्यमंत्री (मदत व पूनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मुंबई-४०० ०३२.
- ४. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ५. अपर मुख्य सचिव (मदत व पूनर्वसन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ६. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय यांचे स्वीय सहायक, विधानभवन, मुंबई.
- ७. सचिव व संचालक, आपत्ती व्यवस्थापन यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.